

Bruxelles, den 7.12.2015
COM(2015) 599 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Det europæiske program for luftfartssikkerhed

DA

DA

1. MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN FRA 2011

I Kommissionens meddelelse om oprettelse af et europæisk sikkerhedsstyringssystem på luftfartsområdet¹, som blev offentliggjort i 2011, beskrives de sikkerhedsudfordringer, som Den Europæiske Union og dens medlemsstater står over for, og det blev heri konkluderet, at det var nødvendigt at udvikle en mere proaktiv og evidensbaseret tilgang. Der blev i meddelelsen redegjort detaljeret for en række praktiske foranstaltninger til iværksættelse over for disse udfordringer.

En række af disse foranstaltninger er blevet gennemført i de senere år, navnlig med vedtagelsen af forordning (EU) nr. 376/2014 om indberetning og analyse af samt opfølgning på begivenheder inden for civil luftfart². Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fælles regler for civil luftfart og om oprettelse af et europæisk luftfartssikkerhedsagentur, og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 216/2008 (COM(2015) 613) bidrager yderligere til gennemførelsen af de foranstaltninger, der blev identificeret i Kommissionens meddelelse fra 2011 med henblik på at etablere og opretholde et højt, ensartet niveau for civil luftfartssikkerhed og miljøbeskyttelse i Europa.

Kommissionens meddelelse om oprettelse af et europæisk sikkerhedsstyringssystem på luftfartsområdet var ledsaget af et dokument, der beskriver det europæiske program for luftfartssikkerhed³.

2. DEN FØRSTE UDGAVE AF DOKUMENTET OM DET EUROPÆISKE PROGRAM FOR LUFTFARTSSIKKERHED

Det europæiske program for luftfartssikkerhed⁴ omfatter et integreret sæt af EU-forordninger samt de aktiviteter og procedurer, der indgår i den fælles forvaltning af civil luftfartssikkerhed på EU-plan. Det er ikke en plan over aktiviteter, men det svarer på EU-plan funktionelt til det statslige sikkerhedsprogram, der er beskrevet i bilag 19 til Chicagokonventionen.

Det forklares i dokumentet om det europæiske program for luftfartssikkerhed, hvordan sikkerheden forvaltes i EU og i EU-medlemsstaterne, herunder gennem EU-lovgivning samt andre politikker, anden praksis og andre foranstaltninger.

Det kan omfatte visse prospektive elementer (da visse af aktiviteterne eller reglerne kan være på plads, men ikke fuldt ud implementeret), men dets hovedformål er ikke at udstikke en køreplan for fremtiden. Dokumentet om det europæiske program for luftfartssikkerhed giver et overblik over alle de regler og procedurer, der på en integreret måde bidrager til forebyggelse af havarier og til luftfartsaktiviteternes sikkerhed i Unionen.

¹ Meddelelsen fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om oprettelse af et europæisk sikkerhedsstyringssystem på luftfartsområdet (KOM(2011) 670 endelig).

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 376/2014 af 3. april 2014 om indberetning og analyse af samt opfølgning på begivenheder inden for civil luftfart, ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 996/2010 og ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/42/EF, Kommissionens forordning (EF) nr. 1321/2007 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1330/2007 (EØS-relevant tekst); (EUT L 122 af 24.4.2014, s. 18).

³ The European Aviation Safety Programme, SEC/2011/1261 final.

⁴ Som defineret i artikel 2, stk. 17, i forordning (EU) nr. 376/2014 om indberetning og analyse af samt opfølgning på begivenheder inden for civil luftfart.

Det er ikke hensigten, at det europæiske program for luftfartssikkerhed skal erstatte medlemsstaternes dokumenter om sikkerhedsprogrammer, men snarere supplere dem. Da mange regler og aktiviteter vedrørende luftfartssikkerheden vedtages og koordineres på EU-plan, bør medlemsstaterne i deres egne dokumenter om statslige sikkerhedsprogrammer henvise til det europæiske program for luftfartssikkerhed for fuldt ud at redegøre for, hvordan luftfartssikkerheden forvaltes på deres nationale områder - således som det kræves under Chicagokonventionen. Eftersom EU har lovgivet på mange luftfartssikkerhedsområder, er det således kun ved at inddrage EU-dimensionen, at medlemsstaterne kan beskrive, hvordan de forvalter sikkerheden.

På visse områder er staternes ansvar under Chicagokonventionen desuden overført til EU-niveauet. I dokumentet om det europæiske program for luftfartssikkerhed redegøres der for, hvordan EU adresserer de internationale forpligtelser, der er resultatet af denne overførsel af ansvar.

Ved at beskrive de processer, der anvendes til fælles forvaltning af sikkerhed på EU-plan, og navnlig hvordan Europa-Kommissionen, medlemsstaterne og EASA samarbejder med henblik på at påvise usikre betingelser og træffe foranstaltninger til begrænsning af risici, bidrager dokumentet om det europæiske program for luftfartssikkerhed til at skabe klarhed om, hvor de forskellige sikkerhedsansvar ligger i EU, og der redegøres heri for, hvordan EU under ét kan nå og opretholde et tilfredsstillende sikkerhedspræstationsniveau. Det sikrer også gennemsigtighed for alle aktører med en interesse i sikkerhed.

Dokumentet om det europæiske program for luftfartssikkerhed er med hensyn til format og struktur tilpasset beskrivelsen i de statslige sikkerhedsprogrammer som omhandlet i bilag 19 til Chicagokonventionen:

- Dokumentets første del omhandler europæiske sikkerhedspolitikker og -mål. Den indeholder bl.a. en beskrivelse af EU-lovgivningen om luftfart, og det forklares, hvordan kompetencerne er fordelt på medlemsstaterne og de forskellige aktører på EU-plan. Den beskriver endelig de mekanismer, der er på plads til håndhævelse af EU-lovgivningen.
- I dokumentets anden del fokuseres der på forvaltning af sikkerhedsrisici i EU. Den beskriver de eksisterende krav, der er gældende for luftfartssektoren og medlemsstaterne, og det forklares, hvordan sikkerhedsrisiciene kollektivt evalueres og begrænses inden for EU.
- I dokumentets tredje del behandles EU-dimensionen af sikkerhedsforvaltningen, og det beskrives navnlig, hvordan sikkerhedstilsynet varetages i EU og i medlemsstaterne.
- Den fjerde del behandler endelig EU's aktiviteter inden for sikkerhedsfremme, herunder uddannelse og internationalt samarbejde.

3. DET EUROPÆISKE PROGRAM FOR LUFTFARTSSIKKERHED ER UNDER STADIG UDVIKLING

For at sikre effektivt med hensyn til at forebygge havarier og begrænse risiciene, skal sikkerhedsforvaltningen til stadighed tilpasses til forandringer på markedet for luftfart, den teknologiske udvikling og fremkomsten af nye sikkerhedsrisici. Det er derfor nødvendigt at foretage jævnlig ajourføring af det europæiske program for luftfartssikkerhed for at afspejle

udviklingen. I Kommissionens meddelelse fra 2011 anerkendtes det (foranstaltning 8 i meddelelsen), at der var behov for, at Kommissionen regelmæssigt ajourfører programmet.

Siden offentliggørelsen af den første udgave af det europæiske program om luftfartssikkerhed i 2011 er der gennemført flere ændringer af EU-lovgivningen, og der er således bl.a. fastsat nye EU-regler om flyvetidsbegrænsninger, tredjelands operatører, flyveoperationer, ATM/ANS, flyvepladser, indberetning, analyse og opfølgning af hændelser.

Ud over tilpasningen af lovgivningen er forvaltningen af sikkerheden også ændret på andre områder. Ét eksempel er udviklingen inden for de aktiviteter, der gennemføres af EASA i forbindelse med standardinspektioner. Hertil kommer, at indsatsen for at fremme sikkerheden i EU er blevet øget – navnlig efter omstruktureringen af EASA i 2014.

Det europæiske program for luftfartssikkerhed er suppleret med den europæiske plan for luftfartssikkerhed, som identificerer de specifikke risici, der på nuværende tidspunkt berører luftfartssikkerheden i EU, og hvormed der foreslås foranstaltninger, som skal begrænse disse risici. Arbejdet i forbindelse med udviklingen af den europæiske plan for luftfartssikkerhed har indtil videre hovedsageligt fundet sted inden for rammerne af EASA, men tiden er nu inde til at give det en egentlig EU-dimension og udvide ejerskabet, navnlig gennem større inddragelse af medlemsstaterne og luftfartssektoren. Der er derfor gennemført en revision af procedurerne til udvikling og vedtagelse af den europæiske plan for luftfartssikkerhed med henblik på at inkorporere de erfaringer, der er gjort i forbindelse med de første implementeringsforløb. Eftersom det udgør et vigtigt element i sikkerhedsforvaltningen på EU-plan, har Kommissionen fundet, at udvikling, vedtagelse og ajourføring af den europæiske plan for luftfartssikkerhed bør beskrives mere detaljeret i dokumentet om det europæiske program for luftfartssikkerhed.

De regler, aktiviteter og arbejdsgange, der indgår i det europæiske program for luftfartssikkerhed, bør navnlig overvåges for at vurdere deres relevans og virkning. Denne overvågning af sikkerhedspræstationerne bør være baseret på indikatorer, der kan omfatte overholdelse af regler, hyppigheden af en bestemt type sikkerhedshændelser, antallet af havarier eller dødsfald og udviklingsgraden for systemer til forvaltning af sikkerheden.

Disse indikatorer anvendes af landene til at bestemme det acceptable nationale sikkerhedspræstationsniveau, der kræves af ICAO, og som angiver det minimumsniveau for sikkerhedspræstationer inden for civil luftfart, som bør nås på nationalt plan. Det bestemmes inden for rammerne af hvert enkelt statsligt sikkerhedsprogram.

Et acceptabelt niveau for sikkerhedspræstationer, der skal nås i EU, kan ligeledes blive fastlagt i den europæiske plan for luftfartssikkerhed for at sikre bedre overvågning af sikkerhedspræstationerne i EU's luftfartssystem og bestemme, hvilke ændringer der skal gennemføres på de forskellige niveauer for at opnå yderligere forbedringer af sikkerheden.

Anden udgave af dokumentet om det europæiske program for luftfartssikkerhed, som afspejler de ovennævnte ændringer og beskriver, hvordan luftfartssikkerheden på nuværende tidspunkt forvaltes i Den Europæiske Union og medlemsstaterne, vedtages som bilag til denne rapport.